

LAKIALOITE 174/2002 vp

Laki työttömyysturvalain 7 luvun 1 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että työmarkkinatukeen määrätään suojaosa, joka ei ole harkinnanvarainen ja joka on 50 prosenttia täysimääräisen työmarkkinatuen kuukautta kohden lasketusta

määrästä. Lakialoitteessa ehdotetaan myös, että työmarkkinatuen harkinnanvaraisen osan tulorajaa korotetaan huoltovelvollisilla 159 eurolla jokaisen alle 18-vuotiaan huollettavan osalta.

PERUSTELUT

Työmarkkinatukea maksetaan henkilölle, joka ei täytä ansiosidonnaisen päivärahan ehtoja kassajäsenyyden tai työssäolon osalta. Työmarkkinatuki on kokonaisuudessaan harkinnanvarainen etuus, niin että hakijan puolison/avopuolison tulot vähentävät työmarkkinatukea. Ilman tällaista tarveharkintaa tukea maksetaan kuitenkin 180 päivältä sen jälkeen, kun työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäismäärä on täyttynyt tai 55-vuotiaalle, joka on täyttänyt työssäolo- tai yrittäjäehdon tai on työvoimakoulutuksessa, työkeilussa, työharjoittelussa tai työhallinnon järjestämässä kuntoutuksessa.

Puolison tulot ja/tai huoltovelvollisen omat tulot, kun tulonhankkimiskustannukset on vähennetty, vaikuttavat harkinnanvaraiseen työmarkkinatukeen tietyn tulorajan ylittämisen jälkeen. Puolison tuloista otetaan huomioon tulot, jotka ylittävät 236 euroa/kk. Työmarkkinatuki pienenee, jos pariskunnan yhteenlasketut tulot ylittävät 848 euroa/kk. Tuki lakkaa, jos paris-

kunnan yhteenlasketut tulot ylittävät 1 747 euroa/kk. Tulorajoja korotetaan voimassa olevan lain mukaan 106 euroa jokaista huollettavaa lasta kohden. Kun tuloraja ylittyy, tuki pienenee siten, että täydestä työmarkkinatuesta vähennetään 50 prosenttia tulorajan ylittävistä tuloista. Näin jo alle yksittäisen suomalaisen keskipalkan tuloilla voi työssä käyvän puoliso jäädä ilman työmarkkinatukea ja perhe joutua elämään vain toisen palkalla.

Tämä merkitsee monissa tapauksissa perheiden tulojen romahtamista. Perheen tulot tippuvat usein niin paljon, että toimeentulo on hyvin vaikeaa. Erityisen ongelmallinen tämä tilanne on perhepoliittisesti, sillä se kannustaa — ja joissain tilanteissa jopa pakottaa — perheet toimeentulosityistä eroamaan, ainakin nimellisesti. Tällöin asutaan kahdessa osoitteessa ja työtön puoliso alkaa saamaan täyttä työmarkkinatukea, asumistukea ja usein vielä toimeentulotukeakin. Tällainen ratkaisu tulee yhteiskunnalle paljon

kalliimmaksi, vaikka työmarkkinatuen harkinnanvaraisuutta lieventämällä tilanne olisi usein korjattavissa. Lainsäädännön keinoin ei saa ylläpitää rakenteita, jotka kannustavat pariskuntia eroamaan.

Tarkkoja laskelmia tämän lakialoitteen toteuttamisen kustannuksista ei voida tehdä, koska ei tiedetä, kuinka paljon uusia etuudensaajia tämä toisi työmarkkinatuen piiriin. Menojen lisäystä valtion menoihin tämä lakialoite ilman muuta tietäisi, mutta samalla se korjaisi myös erään rakenteellisen ongelman, joka työttömyysturvalaissa on. Osa kustannuksista rahoitus tulee sitä kautta, että nimellisten erojen myötä maksettujen yhteiskunnan tukien määrä vähenisi.

Kaikilla ihmisillä pitää olla oikeus perusturvaan, ja siksi työmarkkinatukeen oikeutetuilla tulee olla oikeus saada puolet täysimääräisestä työmarkkinatuesta puolison tuloista riippumatta. Puolison tulojen vaikutus työmarkkinatuen harkinnanvaraiseen osaan säilyy edelleen, mutta lievennystä siihenkin tulee lapsiperheiden osalta, kun alle 18-vuotias lapsi korottaa tulorajaa 159 eurolla voimassa olevan lain 106 euron sijaan. Tämä helpottaa erityisesti alle keskituloisten lapsiperheiden tilannetta, jossa toinen puoliso on työssä ja toinen työttömänä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 7 luvun 1 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 7 luvun 1 §:n 1 momentti ja 9 luvun 4 §:n otsikko ja 1 momentti sekä
lisätään 7 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyy 3—5 momentiksi, seuraavasti:

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

1 §

Oikeus työmarkkinatukeen

Oikeus työmarkkinatukeen tämän lain mukaisesti on työttömällä:

- 1) joka ei täytä työssäoloehto; tai
- 2) jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on päättynyt 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitetun enimmäisajan täyttymisen vuoksi.

Oikeus työmarkkinatuen harkinnanvaraiseen osaan on työttömällä, joka on taloudellisen tuen tarpeessa (tarveharkinta).

9 luku

Työmarkkinatuen määrä ja kesto

4 §

Suojaosa ja tarveharkinta

Työmarkkinatuki koostuu suojaosasta ja harkinnanvaraisesta osasta. Työmarkkinatuen suojaosa ja harkinnanvarainen osa ovat kumpikin 50 prosenttia edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun täysimääräisen työmarkkinatuen kuukauden lasketusta määrästä. Tarveharkinta ei koske suojaosaa. Harkinnanvaraisesta osasta vähennetään huoltovelvollisella 50 prosenttia siitä 3 §:n mukaisesti määrätystä tulojen osasta, joka ylittää 848 euroa kuukaudessa. Perheettömällä henkilöllä vähennetään vastaavasti 75 prosent-

tia siitä 3 §:n mukaisesti määrätystä tulojen osasta, joka ylittää 253 euroa kuukaudessa. Perheellisen tulorajaa korotetaan 159 eurolla jokaisen huollettavan alle 18-vuotiaan lapsen osalta. Työmarkkinatuen määräytymiseen vaikuttavat kuukausittaiset tuloerät pyöristetään alaspäin

täysiksi euroiksi siten, että täyden euron yli menevä osa jätetään huomioon ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Helsingissä 10 päivänä tammikuuta 2003

Leea Hiltunen /kd